

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. május 3.
(OR. en)

8763/19

JEUN 64
EDUC 221
SOC 330
EMPL 245

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	8308/19 + COR1
Tárgy:	Az európai uniós demokrácia letéteményesei: a fiatalok – Irányadó vita

Az elnökség az ifjúsági munkacsoporttal folytatott konzultációkat követően elkészítette és benyújtja a mellékelt vitaanyagot, amely az Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács 2019. május 22–23-i ülésén az ifjúsági miniszterek által tartott irányadó vita alapjául szolgál majd.

EYCS Tanács (2019. május 22., Brüsszel) – Ifjúságpolitikai irányadó vita

Az európai uniós demokrácia letéteményesei: a fiatalok

– Elnökségi vitaanyag –

1. A fiatalok és a demokrácia

A demokrácia az EU és az intézményei működésének alapjául szolgáló alapelvek egyike. A demokrácia megszilárdítása és támogatása kulcsfontosságú az uniós polgárok jólétének garantálásához.

A fiatalok és a demokrácia kérdését illetően az EU és a fiatalok közötti kapcsolatra főként az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. cikke az irányadó, amely úgy rendelkezik, hogy „az Unió fellépésének célja (...) a fiatalok ösztönzése arra, hogy vegyenek részt Európa demokratikus életében”. Ezekkel a rendelkezésekkel összhangban a 2019 és 2027 közötti időszakra szóló, nemrég elfogadott uniós ifjúsági stratégia célja a fiatalok ösztönzése a demokratikus életben való részvételre, és említést tesz a „demokráciáink működéséről”, a „társadalmi-gazdasági kirekesztésről és a demokráciából való kirekesztésről”, valamint „az uniós folyamatokban észlelhető demokratikus deficitről” is¹. Mindezekre a kérdésekre a fiatalok felé hidakat építve kell megoldást találni, hogy megerősítsük a demokráciába mint olyan kormányzati rendszerbe vetett bizalmukat, amely a fiatalokért van és igényt tart a szerepvállalásukra.

Noha a fiataloknak a választásokon való részvétele abszolút értékben kifejezve továbbra is meglehetősen alacsony, úgy tűnik, hogy növekszik, és míg ugyan nagyon várjuk ennek a tendenciának az elkövetkező európai uniós választásokon való megerősítését, ennél messzebbre is kell tekintenünk. A fiatalok bizonyára a választásoknál távolabbi jövőben gondolkodnak, tekintettel arra, hogy egyre nagyobb mértékben készek részt vállalni ifjúsági szervezetek, nem kormányzati szervezetek, sőt politikai pártok tevékenységeiben is, noha taglétszámuk ezekben továbbra is meglehetősen alacsony. Emellett az önkéntes munka – különösen a helyi közösségekben – szintén egyre inkább vonzó tevékenység lett a fiatalok körében.

¹ Uniós ifjúsági stratégia, HL C 456., 2018.12.18.

Mindezek a tényezők bizonyítják, hogy a mai fiatal nemzedékek nem közönyösek. Amikor azonban megkérdezik a véleményüket arról, hogy például az EU-nak mely intézkedési területeket kellene előtérbe helyeznie, akkor a demokratikus részvételt az oktatás és a készségek, a környezetvédelem, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a foglalkoztatás, a migráció és a menekültügyi kérdések mögé sorolják². Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a fiatalokat ne érdekelné a demokrácia. Éppen ellenkezőleg: tízből nyolc európai fiatal úgy gondolja, hogy támogatni kell azokat az oktatási programokat, amelyek előmozdítják a kritikus gondolkodást, illetve az uniós polgárok jogaival és kötelezettségeivel, valamint az EU és az uniós intézmények működésével kapcsolatos oktatás színvonalának javulását, amelyek mindegyike kulcsfontosságú elem a modern demokráciák zökkenőmentes működésének garantálása szempontjából³.

A fentiekre figyelemmel el kell ismerni, hogy a fiatalok igenis értékelik a demokráciát, azonban további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy azt a szívükhöz és – még inkább – a gondolkodásukhoz közelebb állónak érezzék. Gondoskodnunk kell emellett arról is, hogy a fiatalok úgy érezzék, részesei az EU és a tagállamok demokratikus életének, és abban aktív szerepet vállalhatnak. Ehhez azonban több szempontot figyelembe kell venni.

2. *Hogyan lehet a fiatalokat arra ösztönözni, hogy nagyobb mértékben részt vegyenek az EU demokratikus életében*

a) *Az alternatív politikai narratívák vonzereje*

A demokráciára, az alapvető emberi jogokra és a kultúrák közötti párbeszédre összpontosító narratíva könnyen támogatását veszítheti az anyagi bizonytalanság és nehézségek által jellemzett légkörben (magas és tartós munkanélküliség, dolgozói szegénység, a társadalmi mobilitás alacsony valószínűsége stb.), különösen ha a demokratikus kormányok túl hosszú időn keresztül nem tudnak választ adni ezekre a kihívásokra. Ezért nem meglepő, ha a polgárok – életkortól függetlenül – azokra hallgatnak, akik azt állítják, kezükben van a mai társadalmi és gazdasági problémák egyszerű megoldása.

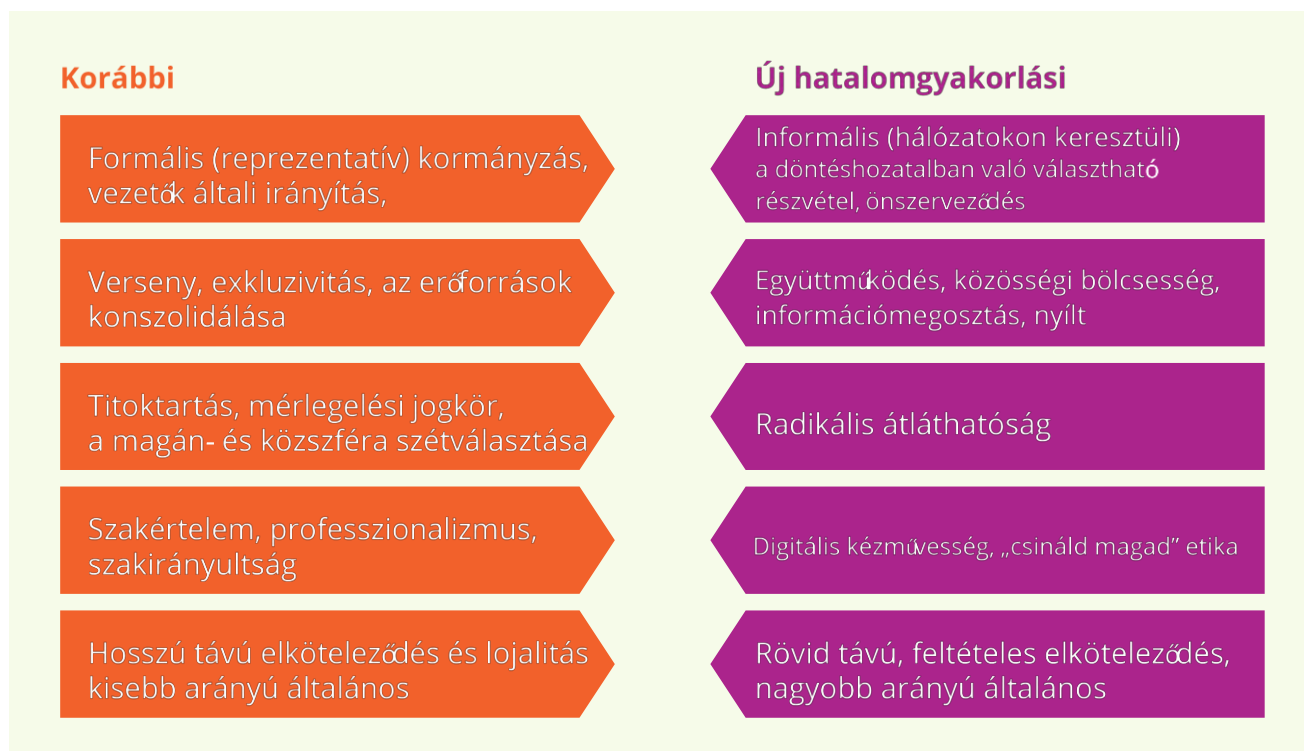
Ma könnyebben kihasználható az emberek frusztrációja az új konnektivitásnak és információáramlásnak köszönhetően, amelyek lehetővé teszik a dezinformáció terjedését. Ezért rendkívül fontos, hogy nagyobb figyelmet fordítsunk a szakpolitikai választási lehetőségek megfogalmazásának, közlésének és végrehajtásának módjára.

² Flash Eurobarométer 455. – *European Youth* (Az európai ifjúság, 2017). A felmérést az Európai Bizottság (Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság) kérésére a TNS politikai és szociális hálózat végezte.

³ Uo. 2.

b) Új és változó hatalomgyakorlási és ifjúsági részvételi formák

A fent említett, közelmúltbeli pozitív fejlemények ellenére továbbra is fennáll az a képzet, hogy olyan generációval van dolgunk, amelyet bizonyos mértékben kevésbé érdekelnek a döntéshozásban való részvétel hagyományos formái (szavazás, politikai pártok, ifjúsági szervezetek, a nyilvános vitákban való részvétel stb.). Lehetséges, hogy a rendszeres időközönkénti szavazás többé már nem elégséges a fiatalok számára a döntéshozatalban való részvételhez, és a hagyományos hatalmi struktúrákat meghatározó értékek nem feltétlenül vonzóak a megfelelőbbnek tekinthető alternatívákkal összevetve⁴:

Ezek az új hatalomgyakorlási és részvételi formák mindenképpen kérdéseket vetnek fel a döntéshozatali és kormányzati rendszerek reprezentativitását illetően.

⁴ Alex Farrow, *Youth Participation: Closer to the Edge of Participation and Activism* (Ifjúsági részvétel: közelebb a részvétel és az aktivizmus pereméhez), az ifjúsági részvétellel foglalkozó SALTO-szellemi műhely, Tallinn, 2018, elérhető itt.

c) A technológia alkalmazása és befolyása

Az új technológiák lehetővé teszik a polgárok és a kormányzati intézmények közötti távolság csökkentését is, és gyors kommunikációt, illetve véleménynyilvánítást tesznek lehetővé. A fiatal nemzedékek általában szívesen használják a közösségi média eszközeit, ami egy figyelembe veendő pozitív tényező.

Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alábbiakra:

- a fiatalok közötti digitális szakadék és áthidalásának szükségessége;
- a kommunikációs kör bezárása – konzultációkra kerül sor a fiatalokkal, kifejtik véleményüket és részt vesznek a döntéshozatalban, ugyanakkor ezek eredményeiről is tájékoztatni kell őket, és a döntésekről hasonlóképpen a fiatalokat szem előtt tartó módon kell érvelni;
- digitális részvétel, amely nem rendelkezik a részvétel hagyományosabb formái esetében létező, a minőséget és az informálást garantáló mechanizmusokkal.

3. Kérdések a miniszteri irányadó vitához

Felkérjük a minisztereket, hogy az Ifjúsági Tanács május 22-i ülésén tartandó irányadó vita keretében foglalkozzanak az e dokumentumban említett kérdésekkel. Javasoljuk, hogy ennek során a miniszterek adjanak választ a következő kérdésekre:

1. **Mit tehetnek a tagállamok és az uniós intézmények annak érdekében, hogy reagáljanak az e dokumentumban kiemelt kihívásokra, annak érdekében, hogy elősegítsük a fiataloknak a demokratikus elvek melletti elkötelezettségét?**
2. **A mai fiatal nemzedékek erősségeire, érdeklődésére és profiljára figyelemmel mely intézkedések lennének a leghatékonyabbak ahhoz, hogy növekedjen a fiatalok részvétele az EU és az uniós tagállamok demokratikus életében?**